

Ter elfder ure.
...
EEN VERHAAL OP WAARHEID GEGROND
door
J. VAN BERGEN.

'S GRAVENHAGE, A. BERENDS.

TER ELFDER URE.

Een verhaal, op waarheid gegrond,

DOOR

J. VAN BERGEN.

'S-GRAVENHAGE.

A. BERENDS.

I.

De opstand.

De meesten mijner lezers zullen wel weten, dat de Engelschen rijke en uitgebreide bezittingen in Indië hebben, welke tot een bijna onuitputtelijke bron van onnoemelijke schatten voor hen geworden zijn. Om deze rijke bezittingen echter te kunnen behouden en de inboorlingen in bedwang te houden, moet er steeds een buitengewoon groote legermacht aanwezig zijn. De volkeren toch, die door de Engelschen ten onder gebracht zijn, doen telkens pogingen, om dat juk af te schudden en hun vroegere vrijheid terug te krijgen. Zulk een opstand de verschrikkelijkste van alle, die er geweest zijn had plaats in het jaar 1857 onder de troepen in Hoog-Bengalen. Deze troepen bestonden uit inboorlingen en werden door Engelsche officieren gecommandeerd. Opgegaan onder het voorwendsel, dat de Engelsche regeering plan had de Mahomedanen en Hindoes te dwingen tot den christelijken godsdienst over te gaan, hadden zij hun officieren vermoord, en gebruikten zij de krijgskunst, die zij van de Engelschen geleerd hadden, om tegen hun overheid te strijden. Delhi, de zetel van het eenmaal zoo machtige rijk van Mogal, was in handen der opstandelingen gevallen en een afstammeling van den ouden vorst had zich op den troon weten te plaatsen.

Binnen korten tijd waren al de noord-westelijke provinciën in opstand. In allerijl werden er maatregelen beraamd om den opstand te dempen, en, zoo mogelijk, de belegerde plaatsen te ontzetten. De Engelsche generaal Havelock, die zooals zijn opperbevelhebber, de generaal Outram, getuigde, van top tot teen soldaat en van top tot teen christen was, kreeg bevel om de

bezittingen van Caunpur en Lucknau te hulp te snellen. Hij begaf zich dadelijk op marsch, doch kwam voor Caunpur reeds te laat. Behalve het garnizoen, dat uit 150 soldaten en de officieren der afgevallen regimenten bestond, bevonden zich aldaar vele burgerlijke ambtenaren en kooplieden, en een groote menigte vrouwen en kinderen, waaronder velen, die van elders hierheen gevlucht waren. Hoewel deze kleine schaar zich met de grootste dapperheid tot het laatste toe verdedigde, werd zij door het verraad van den later zoo beruchten Nana Sahib tot de overgaaf gedwongen. Wel werd hun vrijen aftocht beloofd, doch de trouwelooze Sahib brak zijn woord, en liet alles, wat hem onder de handen kwam, koelbloedig neersabelen, terwijl de vrouwen en kinderen in de gevangenis werden geworpen.

Reeds den volgenden dag ontving generaal Havelock de tijding van het treurige lot zijner wapenbroeders. Zonder uitstel zette hij met zijn leger, uit 1200 man bestaande, den marsch voort, opdat ten minste de hulpelooze vrouwen en kinderen nog zouden kunnen gered worden. De zon brandde verschrikkelijk: de wegen waren hier en daar zelfs onbegaanbaar gemaakt en het land wemelde van opstandelingen, en toch behaalde hij een schitterende overwinning op Nana Sahib. De vijand had zich in de nabijheid van de stad gelegd. In de hoop, de Engelsche vrouwen en kinderen te redden, hadden de troepen, gedeeltelijk des nachts en des morgens vroeg, een marsch van vier uur gemaakt. Nadat zij onder een groote boomengroep een korte rust genomen en gegeten hadden, grepen zij om 2 uur des namiddags den vijand aan. De hitte was bijna ondragelijk, en elk oogenblik vielen er manschappen door de hitte machteloos neder. De vijandelijke kanonnen lieten zich vreeselijk hooren, en niet zelden moesten de troepen zich ter aarde werpen, totdat de kogelregen ophield. Doch telkens opnieuw trokken zij met vasten tred voorwaarts, schoten hun geweren af en vielen met zulk een hevigheid op de vijandelijke artillerie aan, dat zij deze spoedig bemachtigden. Niet lang daarna was er een volkomen overwinning behaald.

Dit was de slag van Caunpur, waarin 1200 Engelschen, na een marsch van 8 uren, in een brandende hitte, binnen korten

tijd 5000 vijanden, die in de Europeesche krijgskunst onderwezen waren, op de vlucht joegen. Doch de prijs, waarvoor de troepen zooveel nitgestaan hadden, was verloren. Nana Sahib, over de nederlaag verbitterd, had bevel gegeven alle vrouwen en kinderen neder te sabelen. Allerlei instrumenten, van bajonet tot vleeschmessen toe, waren gebruikt, om de ongelukkige slachtoffers wreedaardig om te brengen. De schreeuwende kinderen stak men op de bajonetten; de nog warme lichamen, waaronder er waren, in welke nog leven was, werden in een grooten put geworpen. Denzelfden morgen, dat dit geschiedde, rukten de eerste troepen Caunpur binnen. Een Europeaan, wien het gelukt was zich te verbergen, bracht de soldaten naar de slachtplaats. Een laag bloed bedekte den grond. Lokken vrouwenhaar, bladen uit godsdienstige boeken, verschillende kledingstukken, kinderhoeden, kammen, allerlei snuisterijen, met één woord: alles lag door elkan- der. Aan de muren kon men de sabelhouwen zien; 't was duidelij- k zichtbaar, dat vele ongelukkigen zich tegen den muur hadden gedrukt om de houwen van het zwaard te ontgaan. 't Was een ontzettend gezicht! De mannen, gewoon aan het ruwe krijgsmans- leven, die den vorigen dag nog moedig het vreeselijk kanonvuur hadden doorstaan, weenden als kleine kinderen; doch dit vreeselij- ke tooneel gaf hun ook moed tot een vernieuwden strijd tegen den bloeddorstigen vijand. Met groote haast rustte men zich toe tot het ontzet van Lacknau, welker bezetting door den dood van den bevelhebber in nog grooteren nood verkeerde. Na een korte rust begaf men zich op marsch.

II.

Bij het wachtvuur.

Verscheidene dagen waren er sedert de bovenvermelde gebeur- tenis verlopen. Duidelijk zag de generaal de onmogelijkheid in om met de weinige manschappen, die hij te zijner beschikking had, den sterk verschansten vijand uit zijn stellingen te verdrijven. Daarenboven was het midden in den regentijd, en waren de wegen

op verscheidene punten door den vijand onbegaanbaar gemaakt. Ook had de kleine krijgsmacht een groot aantal officieren en manschappen verloren, en eischte de vreeselijke cholera iederen dag haar offers. De levensmiddelen waren schaarsch, en de vijand liet hen geen rust. Met het grootste ongeduld wachtte Havelock daarom op versterking. Eindelijk kwam die opdagen, en met grooten spoed rustte hij nu zijn legermacht toe tot den beslissenden strijd.

't Was de avond vóór den slag. De regen had opgehouden, en de soldaten hadden zich rondom hun wachtvuren gelegerd. 't Was een oogenblik van rust, dat een naderenden storm voorafging. De aanstaande strijd scheen de gemoederen van vele soldaten in een koortsachtige opgewondenheid te hebben gebracht, welke door het gebruik van sterken drank nog aanmerkelijk was toegenomen. Vooral was dat bij één der wachtvuren het geval, waar een in den krijg grijs geworden korporaal het woord voerde, en door de mededeeling van vele geschiedenissen uit zijn lang soldatenleven den lachlust zijner kameraden opwekte. Aan zijn gelaat was het zichtbaar, dat het gebruik van sterken drank niet slechts voor dit oogenblik zijn zinnen verbijsterd had, maar dat hij aan dit schadelijk genot verslaafd was. Eén ding moest men van hem zeggen, namelijk, dat hij meesterlijk de kunst verstond zijn kameraden door zijn verhalen den tijd te korten. Allen waren dan ook als 't ware uitgelaten van vreugde, en schenen den ernst van het oogenblik geheel vergeten te hebben.

Er was echter op dien algemeenen regel één uitzondering. Eenigszins achteraf zat een jong soldaat, die zich met geheel andere gedachten scheen bezig te houden, en niet luisterde naar de schertsende taal zijner kameraden, noch deel nam aan hun gesprekken. Op zijn gelaat las men een zachten ernst, en zijn geheele voorkomen had iets zeer aantrekkelijks. Reeds voor vijf jaar had hij als achttienjarig jongeling zijn vaderland verlaten, en dat wel tegen den uitdrukkelijken wil zijner godvreezende ouders. Door jeugdigen overmoed en lichtzinnigheid voortgedreven, had hij zich bij de troepen, die naar Indië ingescheept werden, aangesloten, om zijn geluk in den vreemde te beproeven. Hier aangekomen, zag hij zich echter weldra in zijn verwachtingen teleurgesteld. De

moeielijkheden van het Indische soldatenleven ontuchtterden hem; zijn schoone droomen spatten als een zeepbel uiteen. Evenwel bleef zijn hart onverbroken, en door verstrooiingen van allerlei aard zocht hij den prikkel van het ontwaakt geweten te verstompen. Toch zouden de gebeden zijner godvruchtige ouders niet onverhoord blijven. Omtrent een jaar na zijn aankomst werd hij in een veldslag verwond en ter verpleging in een hospitaal gebracht. Hier begon God in Zijn groote genade krachtig door Zijn Geest in zijn hart te werken. Een gewonde soldaat, die reeds lang den Heere had leeren kennen, lag verscheidene weken achtereen op dezelfde zaal. Deze sprak tot zijn geweten, las met hem in Gods Woord, en smaakte nog vóór zijn verscheiden de vreugde, dat God hem als een middel had willen gebruiken, om een ziel van den eeuwigen dood te redden. Met een oprecht en verootmoedigd hart kwam Hendrik — zoo heette de jonge krijgsman — tot den Heere Jezus, den Verlosser van zondaren, en vond aan Zijn voeten rust en vergeving van zijn zonden. Van dat oogenblik af zag men den vroeger zoo nitgelaten jongeling met een begeerig hart in het Nieuwe Testamentje lezen, hetwelk hem zijn ontslapen vriend geschonken had. De verandering zijns harten kon natuurlijk geen geheim blijven en, zoodra zijn lichamelijke toestand zulks toeliet, ging hij van zaal tot zaal om den armen zieken en verwonden de boodschap van het heil, door Christus aangebracht, te brengen. Zijn trouwe werkzaamheid bleef niet ongezegend. Menige traan werd door hem gedroogd, menig bekommerd hart tot den troon der genade gevoerd. Eindelijk was zijn wond hersteld. Met weemoed nam hij afscheid van zijn ongelukkige kameraden, om weer bij zijn regiment in dienst te treden. Behalve de moeielijkheden, die het krijgsmansleven medebrengt, was hij in den beginne niet zelden het mikpunt van de spotternijen zijner kameraden; doch niemand verstond het beter dan onze Hendrik, om de onwetendheid der menschen door goeddoen te beschamen. Hoewel men zijn getuigenis van het oordeel Gods en van de genade in Christus verachtte, verwierf hij zich door zijn wandel een zekere achting bij allen, die met hem omgingen, en scheen zelfs bij sommigen zijn woord niet onvruchtbaar te zijn.

Op het oogenblik, waarvan wij spreken, vervulden ernstige gedachten zijn hart. Hij dacht aan den naderen dag en aan de vele ongelukkigen, die door den dood weggeraapt, of door verschrikkelijke verwondingen in een beklagenswaardigen toestand gebracht zouden worden. De lichtzinnige gesprekken zijner kameraden, wier hart voor iedere ernstige beschouwing over dood en eeuwigheid gesloten scheen, sneden hem door de ziel. 't Allermeest had echter de korporaal, die eerst sedert den vorigen dag naar dit regiment was verplaatst, zijn aandacht getrokken. Hij had dien man nog eens in zijn leven ontmoet. Maar waar? Deze vraag hield hem langen tijd bezig. Intusschen was het gesprek der soldaten gekomen op den strijd, die den volgenden dag zou beginnen. Met een zeldzame vaardigheid in het spreken ontwierp de oude korporaal een krijgsplan, dat, gelijk hij verzekerde, onder zijn aanvoering hun de overwinning zou verschaffen. Allen gaven onder luid gelach blikken van hun instemming.

»Zeker, kameraden,» riep hij uit, zich op de borst slaande — »de oproermaker Nana Sahib zou reeds lang in onze macht zijn, indien onze generaal — met allen eerbied gezegd — niet van top tot teen een fijne was, die er meer aan denkt, hoe hij de menschen 't leven zal sparen, dan hoe hij die deugnieten zal uitroeien. Hoe zacht gaat hij met de gevangenen te werk, terwijl de vijand allen over de kling jaagt! Toen ik bij het achtste regiment diende, ging het heel anders. Waarlijk, de oude ijzervreter, onze regimentskommandant, liet er ons op los hakken, zoolang we den arm nog weren konden; maar als 't voorbij was, mochten we ook naar hartelust onze flesschen aanspreken.»

»Maar zeg eens», vroegde een der toehoorders, »waarom ben je bij ons regiment verplaatst geworden?»

»Toen wij langen tijd geleden oorlog hadden met de Perzen,» antwoordde de korporaal, »kreeg ik een schot in den schouder en kwam in het hospitaal en, toen ik hersteld was, kwam men op den inval, mij bij den vromen generaal Havelock in de school te zenden, en te trachten op die wijze het verbond te breken, dat ik sedert jaren met mijn fleesch gesloten had.»

Terwijl de korporaal deze laatste woorden sprak, stond Hendrik

op, en zag hem strak in 't gezicht. Hij had zijn man herkend; voor ongeveer vier jaar had hij hem in het hospitaal aangetroffen. De herinnering aan deze voor hem zoo gezegende dagen bracht hem een ernstige geschiedenis in het geheugen terug.

»Hoelang waart gij in het hospitaal, korporaal?» vroegde hij met een stem, die door haar zachtheid en welluidendheid zich gunstig onderscheidde van de ruwe kreten der overigen. Aller oogen vestigden zich op Hendrik en, als door zijn geweten veroordeeld, staarde de korporaal den jongeling met vurigen blik aan, als wilde hij hem verlegen maken en de oogen doen neerslaan, hetgeen hem evenwel volstrekt niet wilde gelukken. Eindelijk zeide hij op een knorrigen toon:

»Ik moest in 't hospitaal vier weken in mijn bed houden. Doch waarom spreken we over zulke dingen? De herinnering aan het hospitaal is waarlijk niet geschikt, om onze goede luim op gang te houden.»

»Maar ze is wel geschikt,» zeide Hendrik met grooten ernst, »om ons, die wellicht den dood te gemoet gaan, in een stemming te brengen, die beter voor onzen toestand past. Wanneer ik aan den tijd, dien ik in het hospitaal doorbracht, terugdenk, dan kan ik weenen van blijdschap. En ik zou jelui een geschiedenis uit die dagen kunnen vertellen, die, wanneer je mij zoudt willen aahooren, voor jelui van groot nut kan zijn.»

Er heerschte een diepe stilte. Niemand deed een mond open. Slechts de korporaal, voor wien die herinneringen zeer onaangenaam schenen te zijn, liet nu en dan een dof, onverstaanbaar gemompel hooren. Hendrik maakte van deze gunstige gelegenheid gebrnik, haalde zijn testamentje uit den zak, zocht het vijfde hoofdstuk uit den tweeden brief aan de Korinthiërs op, en las met plechtige stem de woorden: *»Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk weytrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij yedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.»*

»Onzin!» fluisterde de korporaal zijn buurman in het oor. »Die wil ons eens wat gaan voorpreeken! Ik heb een hekel aan zulk gebabbel; dat is niets voor een soldaat, die den dood reeds zoo dikwijls onder de oogen gezien heeft.»

»Maar 't is toch goed aan den dood en het oordeel te denken," flnisterde zijn buurman terug. »Ik zou toch niet graag, zooals ik nu ben, voor het aangezicht Gods en voor Zijn rechterstoel verschijnen."

De korporaal bromde wel, maar zeide niets meer; hij nam een fiksche teug uit zijn flesch, om, zooals hij zich gewoonlijk uitdrukte, zijn ergernis weg te spoelen.

Intusschen heerschte er nog altijd een diepe stilte onder de soldaten. Iedereen was in gepeins verzonken, en niemand scheen het te durven wagen, de stilte te verbreken.

Ook Hendrik zweeg. Zijn hart verhief zich tot den troon der genade; hij smeekte den Heere innig, dat hij zijn Woord mocht zegenen en niet ledig laten wederkeeren. Na een lange pauze verzocht de buurman van den korporaal, of Hendrik wel zoo goed zou willen zijn, hun die geschiedenis uit het hospitaal te verhalen. Deze wensch werd door een paar anderen ondersteund, en 't spreekt vanzelf, dat onze jonge vriend met groote bereidwilligheid en blijdschap aan hun verzoek voldeed. Allen luisterden met gespannen aandacht; alleen de korporaal legde zich op één zijde, sloot de oogen en deed, alsof hij sliep.

III.

In het hospitaal.

»Wie mij vroeger gekend heeft," zoo begon Hendrik zijn verhaal, - »die zal weten, dat ik een der lichtzinnigste knapen van mijn regiment was, en nog denk ik met huivering aan het ontzettende lot, dat mij te wachten had gestaan, indien de Heere in Zijn rijke barmhartigheid mij niet op mijn weg had tegengehouden. Zooals ik u reeds zeide, werd ik gewond in het hospitaal gebracht. Hier leerde ik mijn ellendigen toestand kennen en zag voor mijn voeten den vreeselijken afgrond geopend, die mij dreigde te verslinden. 't Was mij, als klonken de vermaningen van mijn godvreesenden vader uit de jaren mijner kindsheid als hartver-

scheurende verwijten mij in de ooren; ik meende de zuchten mijner vrome moeder te vernemen en haar tranen te zien, en voor de eerste maal van mijn leven riep ik met een oprecht hart tot God om erbarming en redding uit dezen hopeloozen toestand. En de Heere verhoorde mij. Hij zond mij een vriend, die, hoewel hij den dood reeds nabij was, zijn laatste krachten tot mijn blijdschap besteedde, om mij den weg ten hemel te wijzen. Hij sprak met mij van den Heere Jezus, die gekomen is, om zondaars te zoeken en zalig te maken. O! zijn woorden waren balsem voor mijn gewond hart! Hij sprak zoo zacht, zoo vertroostend! Evenals iemand, die op het punt is te verdrinken, greep ik het touw, dat mij tot mijn redding werd toegeworpen. Ja, in Jezus en in Hem alleen leerde ik den eenigen weg zien tot mijn redding; ik geloofde in Hem, in de kracht van Zijn vergoten bloed, en de liefde Gods in Christus verdreef alle vrees uit mijn hart. Overgelukkig verliet ik mijn legerstede. Ik ijldo tot andere gewonde kameraden, verkondigde hun, wat er met mij had plaats gehad, en genoot de zalige blijdschap, menigeen uit zijn zondenslaap wakker te schudden en aan de voeten van den Heere Jezus een vrede te zien vinden, welken de wereld niet geven kan, en die alle verstand te boven gaat. Ik kan gerust zeggen, dat ik in het hospitaal de gelukkigste dagen mijns levens heb doorgebracht. Maar niets heeft daar mijn hart zoo verblijd, als de geschiedenis van een knaap, dien ik weinige dagen voor zijn dood bezocht; en deze geschiedenis wil ik u verhalen."

Terwijl Hendrik deze woorden sprak, had de korporaal zich onrustig op zijn plaats heen en weder geworpen, als iemand, die te vergeefs den slaap zoekt. Nu echter richtte hij zich op, staarde nog eens doordringend den spreker aan, en liet vervolgens het hoofd op de borst zinken. Hendrik ging intusschen voort:

»Toen ik op zekeren dag een der ziekenzalen binnentrad, bemerkte ik een kleinen jongen, die heel veel scheen te lijden. Hij had een lief gezicht en heldere, blauwe oogen; doch hij was door de vreeselijke pijnen, die hij had moeten uitstaan, geheel uitgeteerd. Vol medelijden ging ik tot hem, en vraagde hem, wat hem scheelde. Hij vertelde mij toen, dat hij bij de artillerie be-

hoorde, en dat hij op zekeren dag een paard naar een beek had gebracht om het te laten drinken. Het paard was wild geworden, en had hem uit het zadel geworpen. Ten gevolge van dezen val had de arme jongen zijn been gebroken, en was bovendien inwendig gekwetst geworden. Zijn voornaam was Willem."

Een onrustige beweging van den korporaal, die zich weder te slapen legde, toonde duidelijk, dat hij niet langer wilde luisteren. Na een oogenblik stilzwijgen ging Hendrik voort:

»Ik gevoelde het diepste medelijden met den knaap, wiens spoedige dood ontwijfelbaar nabij was, en vraagde hem: »Kent ge den Heere Jezus, mijn jongen:»"

»Wie?» vraagde hij verbaasd.

»Den Heere Jezus, den Zoon van God.»

»Ik heb me om zulke dingen nooit bekommerd, en daarom weet ik ook niet, wat ge bedoelt.»

»Kunt ge lezen?»

»O, ja. Ik was vroeger in Engeland, waar ik op schoolging; maar toen mijn moeder stierf, ben ik met mijn vader, die nu ook ziek is en in het bed hiernaast ligt, hierheen getrokken en werd voortaan als een regimentskind beschouwd.»"

»Ik keerde mij om, en zag inderdaad in het naaste bed een man, wiens trekken sprekende gelijkenis vertoonden met die van den knaap.

»Weet *gij* ook niets van den Heere Jezus, mijn vriend?» vraagde ik, mij tot Hem richtende.

»O ja, ik heb vroeger veel van Hem gehoord," was zijn antwoord. »Mijn ouders drongen er bij mij op aan vlijtig in den Bijbel te lezen; maar toen ik mijn eigen meester werd, stoorde ik mij niet langer aan de praatjes mijner ouders, en ging met mijn vroolijke kameraden, drinkende en vloekende naar hartelust, mijn weg.»

»Maar," zeide ik, »ge zijt toch zonder twijfel bereid den Bijbel weder ter hand te nemen?»

»Neen, kameraad; ik heb nooit lust gehad in psalmzingen en kerkgaan, en heb daarom ook volstrekt geen lust in den Bijbel te lezen.»

»Maar ge zult eens moeten sterven,» hernam ik. »Kunt ge dan in dezen toestand rustig den dood te gemoet gaan?»

»Ik ben best met mijzelf tevreden en hoop gerust te kunnen sterven, evengoed als gij,» antwoordde hij op norschen toon.

»Hoe! Zijt ge dan niet bevreesd voor de eeuwigheid en herinnert ge u de woorden niet: »geen dronkaard zal het koninkrijk der hemelen ingaan?» Weet ge wel, dat uw weg naar de eeuwige verdoemenis leidt?»

»Ik moet zelf de gevolgen daarvan ondervinden, dat gaat jou volstrekt niet aan. En weet ge?» riep hij, toornig de gebalde vuist omhoog heffend, »geen macht op aarde zal mij bewegen, mijn weg te verlaten en den Bijbel te lezen. Spaar daarom je moeite, versta je me?»

»Ja, mijn vriend,» antwoordde ik den vertoornden man, »geen macht op aarde zal uw hart kunnen veranderen, dat is waar; maar Één is er, bij Wien alle dingen mogelijk zijn.»

»Ik behoef niet veranderd te worden. Ik ben tevreden, als ik mijn flesch bij mij heb. 't Is mij bijna ondragelijk om hier te liggen, want niemand geeft mij hier een enkelen druppel. Houd dus op met je vroom geklap; ik wil er niets van hooren.»

»Bedroefd wendde ik mij van hem af en zette mij aan het bed van den knaap neder. Ik vraagde hem, of ik hem iets van den Heere Jezus mocht vertellen.»

»Ja zeker,» zeide hij, »maar het moet heel duidelijk zijn, want ik ben een onwetende jongen. Zeg mij open en rond zoo kort mogelijk alles, wat een mensch tot zijn zaligheid noodig heeft. Spreek, alsof ik binnen één uur sterven moest. Maar begin van voren af aan, want ik weet niets.»

»Diep geroerd zag ik den kleinen spreker aan, en verhaalde hem zoo eenvoudig mogelijk de geschiedenis van de schepping, van de geboorte, het leven en het sterven van den Zoon van God, die in de wereld gekomen is, om zondaren te redden van het eenwig verderf. Hij luisterde met gespannen aandacht, en vraagde mij eindelijk, wat hij doen moest, om ook tot »de kleine kudde» te behooren. Ik opende mijn testamentje en las hem uit Markus 10 de geschiedenis van den blinden Bartimeüs voor. Maar nauwe-

lijks was ik begonnen, of hij verzocht mij hem liever de geschiedenis te vertellen, daar hij haar dan beter zou kunnen begrijpen.

»Nee, Willem,» antwoordde ik hem, »het Woord Gods is zóo eenvoudig, dat kleine kinderen er zelfs gaarne in lezen en het liefhebben. Vele kinderen zijn reeds alleen door het lezen van Gods Woord tot den Heere Jezus gebracht geworden,» zeide ik, en las toen de geschiedenis tot aan het einde.

»Maar,» begon Willem na eenig stilzwijgen, »zeg mij nu, wat ik nit deze geschiedenis leeren kan?»

»Gij zijt aan dezen blinden man gelijk, Willem.»

»Kom, kom, nu spot ge met mij, ik heb immers twee goede oogen.»

»Dat is waar, maar uw hart is verblind. Met iederen dag komt ge nader bij de eenwigheid, en toch leeft ge maar in de zonden voort en gaat gij, zonder u er om te bekommeren, zonder den afgrond, die aan uw voeten ligt, te zien, regelrecht naar uw eenwig verderf toe.»

»Maar dat kan ik toch niet helpen, ik heb bijna nooit een woord over deze dingen gehoord, want mijn vader is meestal niet nuchter en spreekt er nooit over.»

»Goed, Willem, maar nu heb ik u van den Heere Jezus gesproken. Wilt ge nu tot Hem komen, met belijdenis van uw zonden en schuld?»

»Hoe kan ik tot Hem komen? Hij is toch niet meer op aarde?»

»Toch is Hij dicht bij ons. Evenmin als ge uw ziel zien kunt, kunt ge God zien; want Hij is een Geest. Maar Hij is dicht bij ons, en ziet en hoort ons. Zeg Hem daarom uw gedachten, belijd Hem, dat ge een zondaar zijt en smeeek Hem, dat Hij zich over u ontferme om Zijns lieven Zoons wil. Doe als die arme blinde, die riep: »Jezus, ontferm U mijner!»

»Maar hoe kan Hij mij antwoorden?» vroegde hij.

»Ik las hem toen de woorden voor: »Die in Mij geloof, heeft het eeuwige leven, en komt niet in het oordeel, maar is uit den dood in het leven overgegaan.»

»Ziet ge,» zeide ik verder, »de Heere Jezus stierf voor zondaren, om hen van het eeuwige verderf te redden. Wie nu in

het geloof tot Hem komt, vindt vergeving en vrede met God. O, Willem! de Heere heeft u zoo lief! Hij heeft mij heden morgen tot u gezonden, om met u van Hem te spreken. Als gij nu deze boodschap aanneemt, alsof ge Hem zelf hoordet spreken, dan zult gij vrede met God en verzoening vinden voor uw zonden in het bloed des kruises en gelukkig zijn. Hier hebt ge een kleinen Bijbel, lees vlijtig daarin, en ge zult ondervinden, dat ik de waarheid gezegd heb. Maar luister nu verder. Toen de blinde riep, bleef Jezus staan, om te hooren, wat hij te zeggen had, en ik ben verzekerd, dat Hij ook nu nabij is en in uw hart ziet, en de vraag aan u doet: »Wat wilt ge, dat Ik u doen zal?» Allen, die hier in het hospitaal zijn, zijn zondaars, en kunnen alleen in het verzoenend offerbloed van Christus Jezus redding vinden. Maar ieder heeft zijn bijzondere zonden. De Heere wil, dat ieder, die tot Hem komt, Hem de begeerten zijns harten, zijn bijzondere gebreken en al zijn gedachten mededeelt. Hij wil zoo gaarne in iederen nood helpen, en wenscht, dat men met Hem als met een vriend spreekt. Gij moogt Hem zonder vrees al uw gedachten en wenschen bekend maken. O! mocht ge toch met al uw zonden tot Hem gaan; Hij zal u gelukkig en eenwig zalig maken; Hij zal ook tot u zeggen: »*Ga heen, uw geloof heeft u behouden.*» De arme blinde smeekte om redding uit een uiterlijken nood en vond verhooring. Ook gij moogt met Hem spreken over uw smarten, en Hij zal ze verzachten, als Hij het goed voor u oordeelt. Maar wanneer wij in oprechtheid de behoudenis onzer ziel zoeken, dan verhoort Hij zonder twijfel.”

»Ik zweeg. Willem had het Bijbeltje genomen, en scheen zich in den inhoud der geschiedenis te verdiepen. Eindelijk hief hij zijn bleek gelaat op, en zag mij vol vreugde aan: »O! hoe heerlijk, hoe heerlijk is deze geschiedenis!» riep hij uit.

»Ja, ze is heerlijk,” antwoordde ik, »maar 't is niet genoeg, dat ge haar schoonheid bewondert; gij moet evenals die blinde tot Jezus komen, want ge zoudt anders wel eens kunnen sterven, voordat ge Hem gevonden had.”

»O, neen! ik voel mij veel beter. De koorts is weg; ik denk niet, dat ik spoedig zal sterven.””

»Ik denk het toch wel, Willem, en hoe verschrikkelijk zou het zijn, indien ge zoudt sterven zonder hoop. Verzuim daarom geen oogenblik, en luister naar de roepstem des Heeren, die ook nu nog tot u uitgaat.»

»Ik kan nu nog niet; ik kan nog niet eens bidden;» zeide de arme jongen met een bedroefd gelaat. »En indien ik het zou willen beproeven, dan zou het me toch zijn, alsof ik tot de lucht sprak, terwijl gij daarentegen iemand schijnt te zien, tot Wien gij bidt.»

»Ja, Willem! ik zie Jezus door het geloof. Ik weet, dat Zijn oor geopend en Hij bereid is om mij te helpen. Willen wij eens te zamen bidden?»

»De knaap stemde toe, en ik bad den Heere, dat Hij zijn oog verlichten, en met den Heiligen Geest in zijn hart mocht komen wonen en werken. Toen ik gesindigd had en afscheid wilde nemen, zag ik een traan in zijn oog.

»O!» zeide hij, »ik gevoel, dat ik een groot zondaar ben; zou God mij wel willen aannemen?»

»De Heere Jezus zegt: *»Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen;»* was mijn antwoord, en hem de magere hand drukkende, verliet ik de zaal.

»Den volgenden morgen herhaalde ik mijn bezoek. Ja, mijn vrienden, nooit zal ik dat oogenblik vergeten! Hij scheen mij met verlangen gewacht te hebben en, zoodra hij mij zag, riep hij vol vreugde uit:

»Ik heb Hem gevonden! ja, ik heb den Heere Jezus gevonden!» Meer kon hij niet zeggen, want tranen van vreugde verstikten zijn stem. »O!» begon hij eindelijk weer, »nu weet ik, hoe blind ik was. Ik kon den geheelen nacht niet slapen, mijn been deed mij heel veel pijn; maar daarenboven werd ik vreeselijk terneergedrukt door een bijna onuitsprekelijken angst. De koortsen werden weer heviger; ik dacht te zullen sterven, en deze gedachte bracht mij bijna tot wanhoop. Toen viel mij de geschiedenis van den blinde in, en luid riep ik hem de woorden na: »Heere Jezus, ontferm U mijner!» Toen was het mij niet meer, alsof ik tot de lucht sprak; neen! het was mij, alsof die lieve

Heere Jezus vóór mij stond. Ik kon bidden, ik wist niet, waar de woorden vandaan kwamen; maar toen de morgen aanbrak, wist ik, dat de Heere Jezus ook voor *mijn* zonden gestorven was. Ja, Hij heeft óók mij van mijn blindheid genezen!"

»Wederom vloeide een stroom van tranen langs zijn bleeke wangen. Wat ik gevoelde, kan ik u niet beschrijven. Van nu aan besteedde ik mijn meesten tijd aan hem, en wij brachten te zamen gezegende oogenblikken door. Zijn krachten namen langzamerhand af, terwijl zijn vader in beterschap en in krachten toenam. Deze scheen zich echter meer en meer te verharderen tegen de waarheid, maar moest toch tegen zijn wil naar de woorden van zijn kind luisteren. Wel hielp hij den armen jongen dikwijls met vaderlijke teederheid, maar weigerde met hardnekkigheid, wanneer Willem hem smeekte, een gedeelte uit den Bijbel voor te lezen.

»Bij een mijner morgenbezoeken vond ik den kleinen Willem in groote droefheid. -- »»Ach," zeide hij, »zooeven heeft de dokter gezegd, dat mijn vader binnen weinige dagen het hospitaal verlaten kan. En ge weet niet, met welk een hard hart hij weder de wereld ingaat, waar hij niets van Jezus hoort."

Ik troostte den knaap met de verzekering, dat de arm des Heeren niet verkort was; maar treurig schudde hij het hoofd en zeide: »Dag en nacht heb ik voor mijn ongelukkigen vader gebeden, maar de Heere heeft mijn gebed niet verhoord. Weldra kan ik niet meer voor hem bidden. Wilt gij het dan doen?"

Ik beloofde het, en toen werd hij weder rustig.

IV.

Het sterfbed.

»Toen ik den volgenden morgen -- zoo ging de jonge soldaat voort -- aan het bed van mijn kleinen vriend kwam, bemerkte ik tot mijn niet geringe ontsteltenis een opvallende verandering in zijn gelaat. Hij reikte mij de hand, en zeide:

»»Nu zal ik spoedig sterven; de dokter heeft gezegd, dat ik

den avond niet halen zal. Het spreken vermoeit mij zeer, zoudt ge uw oor wel aan mijn mond willen leggen?"

»Ik voldeed aan zijn verlangen, en hij fluisterde mij toe, dat zijn vader zich den vorigen nacht een flesch brandewijn had weten te verschaffen en zeer dronken was geweest. »»Ach! het is zoo verschrikkelijk, mijn vader dronken te zien in den laatsten nacht, dat zijn kind op deze aarde is," zeide hij, bitter schreiende.

Terwijl Hendrik deze laatste woorden uitsprak, zagen de soldaten, die om het wachtvuur gezeten waren, dat de korporaal, evenals iemand, die uit een benauwden droom wakker wordt, eensklaps opstond, een angstig gesteun liet hooren en zich vervolgens weder op den grond uitstreckte, als wilde hij weder gaan slapen. Hendrik ging weder voort:

»Natuurlijk deed ik, wat ik kon, om het stervende kind te troosten; ik maakte hem opmerkzaam op de beloften Gods, en verzekerde hem, dat zijn gebeden zonden verhoord worden. Eindelijk verdween zijn droevige stemming en glimlachend zeide hij: »»Weet ge, wat ik heden morgen gedacht heb? Ik ben heden een Zondag begonnen, die nooit voor mij eindigen zal; want eer de nacht begint, ben ik bij den geliefden Heiland. O, ik verlang zoo naar Hem! Wilt ge in mijn nabijheid zijn, en mij bij de hand houden, als ik door het donkere dal des doods ga?"

»»O, mijn jongen!" zeide ik, »het dal des doods zal voor u niet donker zijn; want Jezus zal u bij de hand vatten en u leiden."

»»Maar," ging hij voort, »ik wenschte nu stem te hooren; want 't is mij zoo akelig hier onder menschen, die lasteren en vloeken. O, ik bid u, kom toch. Ik ben zoo dankbaar, dat de Heere u tot mij gezonden heeft. Ach! hoe ongelukkig zou ik anders zijn; mijn arme vader bekommert zich over niets, zijn gevoel schijnt geheel verstompt."

Een tijdlang zweeg hij, en ging dan weer voort: »»Ik voel nu in het geheel geen pijn meer; mijn zieke been is als 't ware gestorven. De dokter zeide, dat dit een slecht teeken was, maar 't is een goed teeken; want nu zal ik spoedig bij Jezus zijn."

»Toen ik des avonds terugkeerde, lag hij met gesloten oogen; zijn krachten namen allengs af. Mij over hem heen buigende,

fluisterde ik hem toe: »Al ging ik ook door een dal der schaduwe des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; uw stok en uw staf, die vertroosten mij. Mijn lieve jongen! is Jezus bij u?»

»O, ja,» antwoordde hij zacht. »Hij heeft mijn hand gevat; en nu is het geen duister dal meer. Ik vrees niet meer. Ook heb ik den Heere nog eens gebeden, mijn armen vader te behouden, en ik weet, dat Hij mijn gebed verhoord heeft; ik zal hem in den hemel wederzien. 't Is mijn laatste bede geweest. Van nu aan zal ik den Heere slechts kunnen loven en prijzen.»

»Zijn ademhaling werd moeilijker; zijn armen lagen slap neder op het dek en hij bewoog ze niet meer, doch na een paar minuten vestigde hij nog eenmaal zijn oog op mij, en fluisterde met groote moeite: »Ik dank u, dat gij gekomen zijt. Gij hebt mij tot de fontein des levenden waters geleid. Al mijn zonden zijn uitgewischt. Verhaal mij nog eens van — van — ach! mijn geheugen begeeft mij — van — de vele woningen in het huis des Vaders. O, ik ben er zeker van, de Heere Jezus heeft ook voor mijn armen vader daar een plaats bereid; neen — neen, zij zal niet ledig blijven.»

»Op zijn verlangen las ik nu de eerste verzen van het veertiende hoofdstuk uit het Evangelie van Johannes, en ik gevoelde, hoe ieder woord een straal van blijdschap in zijn hart wierp.»

»O, hoe heerlijk, hoe heerlijk zijn deze woorden!» — riep hij vol vreugde uit. — »Nu roept mijn Jezus mij; ik moet gaan. Spoedig, spoedig zal ik Hem zien, gelijk Hij is. Ik ben zoo gelukkig! Vat — nu — mijn hand; — mijn — aden — —.»

»Een hevige kramp trok de kuchtende borst te zamen. Maar nog eenmaal ging de engel des doods hem voorbij; nog eenmaal flikkerde het bijna nitgedoofde licht weer op.

»Zijt gij alleen?» vroegde ik den stervenden knaap.

»Neen, neen! Gij zijt bij mij, dierbare Jezus! Gij hebt al mijn zonden afgewasschen!» stamelde hij met gebroken stem.

»Een hevige doodstrijd verkondigde, dat zijn laatste nnr gekomen was; zijn handdruk werd flauwer en flauwer, en zijn oog vertoonde dien eigenaardige glans, die den dood gewoonlijk voorafgaat. Maar plotseling richtte hij nog eenmaal zijn blikken op

mij, en fnisterde nauwelijks hoorbaar: »Denk aan — nu — be-
lofte; — mijn — vader — — Jezus — Jezus —!» — Afgemat en
bniten adem zonk zijn hoofd neder. Het waren zijn laatste woor-
den, zijn oog brak; — eenige oogenblikken later was hij naar zijn
eenwig Vaderhuis gegaan.”

»Het is onuitsprekelijk heerlijk, mijn vrienden! een discipel
des Heeren te zien sterven. Reeds dikwijls had ik, gelijk gij, den
dood in mijn nabijheid gezien, maar onmogelijk zon ik u de ern-
stige stemming kunnen beschrijven, waarin mij de dood van den
kleinen Willem gebracht had.”

»En wat deed zijn vader?” vraagde een der krijgslieden, die
tot hiertoe met gespannen aandacht naar Hendriks verhaal ge-
lnisterd had.

»Zijn vader?” antwoordde Hendrik. »Toen ik het oog van het
lijk van mijn kleinen vriend afwendde, zag ik den ongelukkigen
man, snikkend en met beide handen het aangezicht bedekkend,
aan het hoofdeinde van het bed staan; maar eer ik nog een woord
tot hem spreken kon, verliet hij luid weenende de kamer. Ik zag
hem na dien tijd niet meer terug.”

In dit oogenblik liet zich weder hetzelfde angstige gesteun
hooren, en aller blikken richtten zich op den onrustig slnimeren-
den korporaal. Vervolgens heerschte er een diepe stilte; allen waren
ernstig gestemd. Het wachtvuur begon nit te gaan en spoedig vielen
de soldaten in diepen slaap, voor het oogenblik de schrikkelijke
dingen vergetende, die de dagende morgen in zijn schoot droeg.

V.

De vrucht des gebeds.

Slechts kort duurde de sluimering van onzen jongen vriend.
Zoodra de morgen begon te dagen, verliet hij zijn leger. Hij richtte
zijn schreden naar een nabijgelegen woud, om de weinige oogen-
blikken vóór den slag in den gebede door te brengen. Nauwelijks
echter had hij den boschrand bereikt, of een gedruisch in de na-

bijheid trok zijn opmerkzaamheid. Zoo stil mogelijk ging hij naar de plaats, vanwaar hij dit geluid meende te hooren, en ontdekte een mannelijke gestalte, die in knielende houding op den grond lag en van den tijd tot tijd een augstig gesteun hooren liet. Verrast, iemand te vinden, die evenals hij, in den vroegen morgen behoefte gevoelde, voor God zijn hart uit te storten, kwam Hendrik naderbij om te zien, wie toch deze bidder zijn mocht. Terstond dacht hij aan den korporaal, in wien hij den vader van den kleinen Willem herkend had. En waarlijk, hij bedroog zich niet; het was de ongelukkige vader. Het gebed van zijn kind had hem dag noch nacht rust gelaten. Tevergeefs had hij zich zoeken te verstrooien; tevergeefs had hij getracht, zijn geweten door den drank tot zwijgen te brengen. De onverwachte ontmoeting met den vriend van zijn kind, dien hij eenmaal zoo snood had teruggewezen, alsmede diens verhaal van den vorigen avond, had zijn geweten weer doen ontwaken. Hij had den ganschen nacht slape-loos doorgebracht. Zijn geheele leven stond hem voor den geest en, gefolterd door de aanklachten van zijn geweten, was hij in het bosch gekropen, om voor de eerste maal van zijn leven zijn knieën voor God te buigen.

Zijn strijd was hevig. In het gebroken oog van zijn kind, wiens beeltenis hem overal vervolgde, las hij het oordeel van den heiligen en rechtvaardigen God over zijn leven vol zonde en ongerechtigheid. De gedachte aan den moorddadigen slag, die weldra plaats zou hebben, vervulde zijn gemoed met zulk een angst, dat hij der wanhoop nabij was. Zijn dof gesteun ging spoedig over in luid geklag. 't Was roerend om te hooren, hoe hij om genade en ontferming smeekte, en hoe hij zijn zonden aan God beled.

Diep getroffen stond Hendrik een geruimen tijd achter hem, zonder dat het hem mogelijk was een enkel woord te spreken. Doch eindelijk legde hij zijn hand op den schouder van den ongelukkigen vader, en zeide met een door aandoening gesmoorde stem:

»Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden.»

Deels verschrikt over de plotselinge verstoring, deels verrast door de woorden, die, als kwamen zij rechtstreeks uit den hemel, als een verzachtende balsem in zijn gewond hart vielen, staarde

de ongelukkige man den jongeling aan. Toen hij echter weder tot zijn bewustzijn gekomen was, liet hij het hoofd weemoedig hangen, drukte zijn rechterhand op zijn hart en zeide: »Neen, neen! mijn kind zal tegen mij getuigen.»

»Uw kind heeft voor u gebeden,» zeide Hendrik op plechtigen toon. »Zijn laatste ademtocht was een gebed voor u en ik heb het als een kostbare nalatenschap van Willem overgenomen om u steeds in mijn gebeden te gedenken. En, de Heere zij geloofd! heden zie ik de vrucht van deze gebeden. Ja, korporaal, de Heere Jezus, die uw oogen voor uw verderf geopend heeft, biedt u vergeving en genade om niet aan.»

Toen brak het steenen hart van den ouden krijgsman; het onrustig rollende oog vond in Jezus een voorwerp, waarop hij het waagde zijn blik te vestigen en, weenende als een kind, greep hij de hand van den jongen man, die zulke liefelijke woorden tot hem gesproken had. De zelfveroordeeling van den een en de vertroostende woorden van den ander maakten nu een samenspraak uit, waarover de engelen in den hemel zich verblijdden. Evenals het schemerlicht van den nienwen dag allengs den nacht deed verdwijnen, zoo brak nu ook al meer en meer een nieuwe dag aan in het hart van den korporaal. De zaligmakende genade Gods, die allen menschen verschenen is, had ook zijn hart verkwikt. Doch eensklaps liet zich het donderend geluid van een kanonschot hooren, dat over de nitgestrekte vlakke weerklonk. De beide mannen, die nu door Gods genade vrienden geworden waren, omhelsden elkaar, en na elkander in de hoede van God aanbevolen te hebben, ging een ieder van hen naar zijn post.

Een half uur later bevond zich het geheele leger reeds op marsch naar Lacknau. Een vreeselijk kanonvuur werd spoedig geopend, om aan het beugste garnizoen van de spoedige aankomst van hulp kennis te geven. Des namiddags kreeg men het groote vijandelijke leger in het gezicht. Niettegenstaande men een marsch van zeven uur had afgelegd, besloot generaal Havelock zich dadelijk den weg naar Lacknau te banen. De vijand werd met volle kracht aangegrepen, en de voorstad van Lacknau ingenomen.

Maar het moeilijkste was nog overgebleven. De vijand lag op

zulk een wijze tusschen de voorstad en de residentie, dat het bijna onmogelijk scheen er door te komen. Uit alle huizen schoten de Hindoes; in alle grachten en tuinen en achter het riet lagen de schutters. Op de nauwste doorgangen had de vijand zijn kanonnen geplant. Zeven uur lang moesten de Engelschen vechten, om er zich door te slaan. Bij het paleis van den overleden koning werd een hevig vuur geopend, waaronder, gelijk generaal Havelock het uitdrukte, niets in het leven kon blijven. Ondertusschen brak de nacht aan, en nog waren zij een groot half uur van de residentie verwijderd. Er werd voorgeslagen, tot aan den morgen rust te nemen, aangezien de troepen geheel afgemat waren; doch generaal Havelock stelde voor nog heden de belegerden te bereiken, omdat de vijand gedurende den nacht de verbinding met de stad geheel onmogelijk maken kon. En voorwaarts ging het, te midden van het hevige vuur, dat als 't ware over hen uitgestort werd. De troepen lieten zich echter niet tegenhouden; zij bevonden zich eindelijk vóór de groote poort der residentie, en in triumf trokken zij de stad binnen. Het half verhongerde garnizoen ontving hen met een luid hoezee! Mannen, vrouwen en kinderen begroetten weenend hun bevrijders. Het was een geluk voor de bezetting, dat de hulp niet later gekomen was; want de vijand had een groote mijn aangelegd, met het doel om allen in de lucht te laten springen. Dit kon nu gelukkig verhinderd worden, en alzoo werden zij van een wissen dood gered.

Een schoon, maar moeilijk werk was volbracht. Het garnizoen van Lucknau had gedurende drie maanden ontzaglijk geleden, maar, niettegenstaande alles, standvastig volhard. Het had aanvallen gewaagd, stormen afgeslagen, tegenmijnen aangelegd, honger en ziekten doorstaan en zijn voortreffelijken aanvoerder verloren. Tevergeefs had men van dag tot dag naar hulp uitgezien, totdat eindelijk de verwijderde kanonschoten een straal van hoop in hun benauwde harten wierpen. Men kan zich daarom eenigermate voorstellen, welk een vreugde hun harten vervulde, toen zij de poorten voor hun bevrijders mochten openen. Ja, er was een groote overwinning behaald, hoewel die duur was gekocht, daar een vierde gedeelte der troepen gesneuveld of gewond

was. De kracht van den vijand was echter gebroken, en met nieuwen moed kon men voortgaan hem geheel ten onder te brengen.

Den volgenden morgen was de hemel weer bewolkt en viel de regen opnieuw in stroomen neder. In de straten van Lacknau zag het er woest en ledig uit. Buiten de stad zag men echter meer beweging. Daar waren burgers en soldaten bezig de overal verspreide lijken te begraven en de gewonden naar de stad te brengen. Te midden van dit gewoel bemerkte men niet ver van de poort eenige jonge krijgslieden, die een stervenden kameraad omringden. Aan wegbrengen viel niet meer te denken, want de dood naderde met rassche schreden. Over hem heen gebogen, ondersteunde een jongeling, in wien wij onzen Hendrik herkennen, het hoofd van den stervende, op wiens bleek gelaat een kalme uitdrukking verspreid lag. Zijn oog was op Hendrik gevestigd, die hem vertroostende woorden uit de Schrift toefluisterde. Na eenige minuten zank zijn hoofd op zijn borst, de stervende lippen bewogen zich, en duidelijk vernam men de woorden: »Jezus Jezus in Uwe handen - -." Een bloedstorting volgde, en de vader van Willem was niet meer. Het gebed van het kind was verhoord. »Hij is als een vuurbrand nit het vuur gerukt," fluissterde Hendrik, en drukte hem de oogen toe.

